12.9.2022

Rajavartiolaitoksen esikunta
Yksikön päällikkö Marko Saareks

Eduskunnan valtionvarainvaliokunnan verojaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien kumoamisesta

Valtionvarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt Rajavartiolaitoksen kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä 123/2022 vp eduskunnalle laiksi tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien kumoamisesta.

Rajavartiolaitoksen esikunta on lausunut esityksestä valtionvarainministeriölle 7.6.2022. Hallituksen esityksessä tästä lausunnosta todetaan, että sitä ei ole voitu tässä yhteydessä ottaa huomioon, vaan asia tulisi arvioitavaksi tulotietojärjestelmän kehittämisen myöhemmässä vaiheessa. Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan ole perusteltu, miksi Rajavartiolaitoksen antaman palautteen huomioon ottaminen ei ole mahdollista tässä vaiheessa.

Rajavartiolaitoksen mielestä jää liian epäselväksi, milloin esitettyjen muutosten huomioon ottaminen käytännössä tulisi tapahtumaan, ja esittää tästä syystä edelleen, että jo tässä vaiheessa tiedonsaannista Rajavartiolaitokselle säädetään vastaavasti ja vastaavin perustein kuin poliisille ja Tullille. Ottaen huomioon Rajavartiolaitoksen roolin yhtenä lainvalvonta- ja esitutkintaviranomaisena poliisin ja Tullin ohella sekä lainvalvontaviranomaisten välisen PTR-yhteistyön, jonka tulisi mahdollistaa mahdollisimman laaja PTR-viranomaisten tiedustelu-, analyysi- ja tutkintayhteistyö, olisi epätarkoituksenmukaista ja käytännön PTR-yhteistoiminnan kannalta haitallista, että viranomaisten tiedonsaantioikeuksien välille jäisi mainittu ero.

Rajavartiolaitoksen rikostorjunnallisista tehtävistä säädetään laissa rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa (108/2018), jonka 3 §:n mukaan Rajavartiolaitos on esitutkintalaissa (805/2011) tarkoitettu esitutkintaviranomainen. Rajavartiolaitoksen tutkintavastuulle kuuluvat rikokset on lueteltu rikostorjuntalain 4 §:ssä. Näistä rikoksista ainakin rikoslain 17 luvun 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetun laittoman maahantulon järjestämisen, laittoman maahantulon järjestämisen ja siihen liittyvän rikoslain 25 luvun 3 ja 3 a §:ssä tarkoitetun ihmiskaupan sekä laittoman

maahantulon järjestämisen ja siihen liittyvän muun rikoslain 25 luvussa tarkoitetun vapauteen kohdistuvan rikoksen tutkinnan yhteydessä on tunnistettavissa tarve tulotietojen käytölle, etenkin tapauksissa joihin liittyy laittoman työvoiman käyttöä ja/tai ihmiskauppaa. Poissuljettua ei myöskään ole tarve tiettyjen muiden rikosten kuten luonnonvara- ja kätkemisrikosten tutkintojen osalta.

Koska hallituksen esityksessä ei ole otettu huomioon edellä mainittuja Rajavartiolaitoksen lakisääteisiä tehtäviä, Rajavartiolaitoksen kantana on, että tulotietolain 13 §:ssä tulisi säätää Rajavartiolaitoksen tietojensaantioikeudesta vastaavalla tavalla, kuin hallituksen esityksessä on esitetty Tullille ja poliisille.

xx) Rajavartiolaitokselle rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (108/2018) ja esitutkintalaissa (805/201) säädettyjen rikosten estämistä, paljastamista ja selvittämistä koskevan tehtävän hoitamista sekä sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa (754/2010) säädettyä sakko- ja rangaistusvaatimuksen antamista varten.